

JOAN BORJA / JORDI BOTELLA / VICENT BROTONS

UNA VIDA ENTRE CONTES

Jordi Raül Verdú

HOMENATGE



Jordi Raiül Verdü

HOMENATGE

Contes a la fresca

LA TIA MISÈRI

L'últim ll

L'últim llop de la Serrella

Jordi Raül Verdú

**Il·lustracions de Silvia Faus
i Àngela Barratxina**

**L'amic dels
vultors**
Jordi Ràuil V.

Jordi Raül Verdú

Això era
una volta
di Raúl

una
Jordi Raül Ver
perifèric edicions

EL
ENCANTAT
Jordi Rull Verd

ada

Jordi Raül Verdú
 bucos de Xiana Teimoy

Dibujos de Xiana Teimoy

buscador de contes

Jordi Raül Verdú
Dibuixos de Marc Bou

CENTRE OVIDI MONTLLOR

**CENTRE
OVIDI
MONTLLOR**
A L C O I

14

JOAN BORJA / JORDI BOTELLA / VICENT BROTONS

UNA VIDA ENTRE CONTES

Jordi Raül Verdú

HOMENATGE



CENTRE OVIDI MONTLLOR

ARTS PLÀSTIQUES / CONSELL ASSESSOR:

Àngel Beneito
Sofia Bofill
Manuel Boix
Romà de la Calle
Fernando Castro
Carles Cortés
Cristina Dalfó
Daniel Giralt-Miracle
Maria Guillem

Vicent Luna
Joan Maluquer
Miquel Navarro
Josep Sou
Jordi Tormo
Feliu Ventura
Francesc Verdú
Manuel Vidal
Silvestre Vilaplana

DIRECCIÓ:
Antoni Miró

Muntatge, transport
i disseny d'exposició: Art-Exprès



Autor: Antoni Miró

Títol: Faré vacances 2012

Tècnica: Corten 500x240x42

Lloc: Passeig Ovidi Montllor, Alcoi

COL·LABORA I PATROCINA:



© AMB-DISSENY
© CENTRE OVIDI MONTLLOR
© DELS AUTORS

EDITA: AJUNTAMENT D'ALCOI
IMPRESSIÓ: GRÀFIQUES AGULLÓ
DIPÒSIT LEGAL: A 471-2025
ISBN: 978-84-16186-76-1

MAQUETACIÓ:
AMB I JOAN PÉREZ I SEMPERE
PER A DIGITAL[...]GRÀFIC

ELS AUTORS CEDEIXEN VOLUNTARIAMENT ELS DRETS DE REPRODUCCIÓ

UNA VIDA ENTRE CONTES: JORDI RAÜL VERDÚ

Tres admirats amics de l'àmbit de l'educació, la cultura i la literatura, Joan Borja, Jordi Botella i Vicent Brotons, des de l'amistat, la gratitud i el reconeixement, han volgut participar en l'homenatge que la Càtedra d'Antoni Miró de la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament d'Alcoi li fan al mestre i escriptor alcoià Jordi Raül Verdú, pel seu treball i compromís amb la llengua, la cultura, l'educació, la natura, el patrimoni i les tradicions, amb motiu de les 104 publicacions que ha realitzat des del 1992 fins a l'actualitat, 2025, amb una exposició dels seus llibres que engloben literatura infantil i juvenil, narracions populars i adaptacions literàries. Una exposició que es realitza dins del cicle habitual que organitza la Càtedra al Centre Ovidi Montllor. Ells han sigut molt generosos i, des de la seua òptica particular, han escrit un text cadascú.

Jordi Raül Verdú, alquimista de fantasies

Joan Borja i Sanz

La lliçó de l'aigua

Jordi Botella

Jordi Raül, açò i molt més...

Vicent Brotons-Rico

JORDI RAÜL VERDÚ, ALQUIMISTA DE FANTASIES

Fa uns anys vaig escriure que Jordi Raül Verdú és un alquimista de fantasies. I ara que se'm demana un paper de reconeixement i homenatge a l'amic, no sé sinó ratificar-me en la mateixa idea: Jordi Raül és, efectivament —feliçment, admirablement—, un veritable alquimista de fantasies. I és que, si en l'edat mitjana els qui estudiaven i practicaven l'alquímia percaçaven l'objectiu de trobar una pedra filosofal que transformara en or qualsevol altre metall, en la nostra contemporaneïtat Jordi Raül Verdú ha pres consciència que la pedra filosofal que potencialment conté la més poderosa de les capacitats per a transformar les essències de la realitat és el llenguatge. I que, amb les paraules —amb l'art i l'alquímia de les paraules, que és la literatura—, resulta possible redefinir, repensar i reinterpretar amb ulls nous l'inefable prodigi de la vida, de manera que els fets quotidians poden esdevenir experiències emocionants; els paisatges immediats, escenaris fabulosos per a aventures trepidants; els conciutadans que transiten pel carrer, herois i heroïnes de llegenda; i els objectes comuns i ordinaris, talismans màgics capaços de mostrar nous camins, nous colors, noves sensacions, noves agitacions, noves experiències: talment com un metall rovellat i ordinari que es transmutara en or pur, esplèndid, fulgent.

La primera cosa que em ve al cap en relació amb aquestes qualitats transformadores de la realitat és que, com a professor, Jordi Raül ha exercit durant dècades la més bella i sagrada de les alquímies: que és la que permet convertir la informació en coneixement, l'experiència en valors, l'exercitació en competències, la deducció en pensament crític i, en últim terme, els *individus* en *persones*. Verdú ha sigut el mestre que totes les mares haurien volgut per a les seues filles o els seus fills. I allà on el destí l'ha portat a practicar l'exercici de la docència, ha sabut estimar i fer-se estimar pel conjunt de la comunitat educativa gràcies a les seues excepcionals facultats alquímiques.

També en qualitat de caçador i recreador de rondalles Jordi Raül Verdú ha excel·lit d'una manera destacada com a alquimista de fantasies. Tant és així, que ha escrit una de les pàgines més rellevants de l'etnopoètica valenciana contemporània. Perquè ell és —poca broma!— l'autor que ha aconseguit recol·lectar una major quantitat de rondalles en tota la història del folklore valencià. Si no m'equivoque, són ja vuit els llibres de rondalles espigolades en la tradició oral que Verdú porta publicats: *A la vora de la llar* (2001), *Una nit prop del foc* (2006), *Això era una volta...* (2014), *El buscador de contes* (2015), *I conte contat...* (2016), *Contalles de iaïos i iaies* (2018), *Contes a la fresca* (2021) i *Rondalles i succeïts rescatats de l'oblit* (2025). I, si no m'hi descomptat, en aquests vuit llibres es poden documentar —es diu fàcil!— un total de 238 narracions tradicionals, pacientment recopilades durant més d'un quart de segle a les comarques meridionals valencianes. Heus ací, per tant, un altre vessant de l'alquímia de la fantasia que Jordi Raül Verdú ha sabut practicar amb la pedra filosofal de les paraules: transfigurar el patrimoni de la imaginació popular valenciana —just en un moment en què el canvi de paradigma en la manera

de viure el sotmetia al desús, la dissolució i l'oblidança — en una obra literària que podrà ser consultada i llegida durant segles i que, conseqüentment, permetrà en l'avenir noves formes del joc de la fantasia a partir del filó més genuí i autòcton del rondallari valencià.

Sense abandonar l'àmbit de les rondalles, Jordi Raül s'ha demostrat també un eficient, estrenu i infatigable alquimista de fantasies en el treball d'adaptació per a infants dels trenta-sis relats que conformen el corpus de les *Rondalles valencianes* d'Enric Valor: *L'albarder de Cocentaina* (2015), *I queixalets, també!* i *El dimoni fumador* (2015), *El príncep desmemoriat* (2015), *Història d'un mig pollastre* (2015), *La crida de la rabosa* i *Comencilda, Secundina i Acabilda* (2016), *El rei Astoret* (2016), *El jugador de Petrer* (2016), *Nabet* (2016), *El Gegant del Romaní* (2017), *La Mare dels Peixos* (2017), *La rabosa i el corb* i *Joan Ratot* (2017), *El llenyater de Fortaleny* (2017), *Esclafamuntanyes* (2018), *L'envejós d'Alcalà* (2018), *El ferrer de Bèlgida* (2018), *Les animetes* i *Llegenda del palleter* (2018), *Les velletes de la Penya Roja* (2019), *El patge Saguntí* (2019), *L'amor de les tres taronges* (2019), *El pollastre de festes* (2019), *El darrer consell* (2020), *La mestra i el manyà* (2020), *El castell d'Entorn i no Entorn* (2020), *El xiquet que va nàixer de peus* (2020), *Els guants de la felicitat* (2021), *El Castell del Sol* (2021), *Home roig, gos pelut i pedra redona* (2021), *Els tres plets de Pasqua Granada* (2021), *Abella* (2022), *Joan-Antoni i els torpalls* (2022), *Don Joan de la Panarra* (2022) i *Peret* (2023). Es tracta, com se sap, d'una referència canònica de la literatura popular valenciana que, concebuda per l'universal autor de Castalla per a un públic lector adult en un context històric en què la censura franquista impossibilitava el conreu lliure i normal de la novel·la, resulta ara accessible —per obra i gràcia de l'alquímica intervenció de Verdú— per als més legítims destinataris de la fantasia original, que no són sinó les xiquetes i els xiquets valencians amb capacitat, voluntat i necessitat d'imaginar universos de ficció que permeten estimular, enriquir i millor comprendre la vida que comencen de viure.

Però en el cas de Jordi Raül Verdú, l'alquímia de la fantasia transcendeix l'univers estricte de la literatura popular i opera, més enllà dels límits estrictes de les rondalles, en la creació de noves històries meravelloses, confegides —d'una manera més o menys intensa— a partir del magma infinit de la fantasia consuetudinària. És el cas dels camins de fantasia proposats en llibres seus com *Jordi i el reiet sabut* (1992), *El dinosaure del Menejador* (1992), *Els fantasmes del Mas de Tetuan* (1992), *Els donyets del bosc* (1992), *Troglo i la vall de la Fantasia* (1993), *El misteri del Montcabrer* (1994), *El vellet de la Safor* (1996), *El barranc de l'Infern* (1998), *Joanet i la seua colla d'amics* (2000), *La xiqueta del Benicadell* (2001), *Mariola* (2001), *L'arbre misteriós* (2005), *La nit dels Reis Mags* (2007), *L'amic dels voltors* (2007), *La Tia Misèria* (2009), *La Criadeta* (2009), *Peret de poca por* (2009), *La velleta refranyera* (2010), *Les entranyes del Montgó* (2012), *La història de Venturet* (2013), *L'elixir de la vall de Rojariola* (2013), *Aitana i el bosc encantat* (2015), *L'arribada dels rossinyols* (2015), *L'últim llop de la Serrella* (2017), *El tresor de la Mariola* (2018), *La Corriola de Cocentaina* (2022), *Marieta i la increïble Falcieta* (2023) o *El burro de la Fira de Cocentaina* (2024). I la llista ben podria ampliar-se, encara, amb les adaptacions per a infants dels llibres *Rondalla de rondalles* de Lluís Galiana (2016), *El Princepet* d'Antoine de Saint-Exupéry (2021) i *El robatori de Benimassot*, de Manel Arcos i Martínez (2023).

El joc de l'alquímia de la fantasia té encara en Jordi Raül Verdú un altre vessant prodigiós: el de la seua connatural condició de narrador oral. Tots els qui han tingut l'oportunitat de testimoniar-ho saben que Jordi Raül disposa d'un do ingènit per a contar històries: per a modular la veu, per a dosificar silencis, per a gestionar les tensions narratives; per a seduir l'auditori amb paraules i gestos, per a concitar-hi les emocions més diverses; per a encuriosir, per a fer riure, per a fer patir; per a fer fruir i per a deixar bocabadat tant el públic infantil com —molt especialment— el públic adult: amb l'única condició que qui el vulga escoltar allibere a flor de pell la criatura propensa a la màgia i la fantasia que totes i tots, indefectiblement, conservem al nostre interior.

Perquè aquesta m'ha semblat sempre una realitat incontrovertible: que la condició humana, en essència, és feta de paraules i de fantasies. I qui més qui menys per a transitar per la vida necessita imaginar fets, éssers, coses i qualitats inexistents, que trascendisquen la realitat —i alhora ajuden explicar-la—: totes i tots havem de menester creacions, ficcions, il·lusions, somnis, delits, quimeres i utopies que ens permeten de viure, en la que tenim, altres vides de propina. I és en relació amb aquesta necessitat humana tan bàsica on diria que cal incardinar la més valuosa, important i meritòria facultat alquímica de Jordi Raül, potser superior i tot a totes les ja enumerades. És a saber: la d'exercir com a amic franc, generós i incondicional de les seues amigues i dels seus amics. I és una sort per a totes i tots els qui fa anys que hem tingut —i tenim— l'oportunitat de constatar-ho: d'assaborir-ne, celebrar-ne i festejar-ne l'amistat. Perquè quan ens trobem al seu costat, per mor de la seua capacitat per a l'estima (per a estimar i deixar-se estimar), tot sembla experimentar una benèfica metamorfosi en què, d'acord amb el principi que la bellesa rau en els ulls que miren, el món sencer —els paisatges, els camins, els successos, els pensaments, les anècdotes, les persones i les circumstàncies— sembla mudar en una realitat altra: més rica, més suggeridora, més amable, més alegre, més bella, més curiosa, més excitant, més digna, més alta, més clara, més atractiva, més benèvola. Més humana. Més fantàstica.

Enhorabona per tan merescut reconeixement, estimat. I gràcies de tot cor per l'alquímia de la teua fantasia, que —ja ho veus— té la facultat, senzillament, de fer una mica millor la nostra realitat: la nostra societat, la nostra cultura, la nostra literatura, la nostra personalitat, la nostra amistat, les nostres vides. Que continue el prodigi. I bona cosa d'anys —i de conferències, i de llibres, i d'espectacles, i de converses, i de camins, i d'amistats— que pugua persistir la teua màgia!

Joan Borja i Sanz

LA LLIÇÓ DE L'AIGUA

Això diu que era un any de sequera. Corrien els mesos i com que no plovia les serres s'engroguïen fins el punt que de lluny semblaven les dunes del desert. La terra es mostrava ferida amb badalls que tallaven els bancals de blat amb un ganivet rovellat.

Arribà l'estiu i el mestre JRV tancà l'escola desesmat per no poder ensenyar els seus alumnes com elaborava un oli miraculós amb els cinc pètals de la flor de Sant Joan.

Una nit JRV somià que dalt d'una muntanya s'endinsava en una cova al final de la qual hi havia una cascada. Sota el salt d'aigua una jove el reclamava. De sobte, es despertà desenquetat per no entendre les paraules que amb gest suplicant ella repetia una i altra volta.

Al matí següent el mestre pujà al Montcabrer, el cim més proper de l'escola. La serra s'havia marcit com si l'haguera envaïda una plaga de llagostes. Tot seguit va trobar un mapa darrere d'unes pedres. En el pergamí se li indicava la caverna on estava reclosa Mariola, la donzella penalitzada per rebutjar un home que no estimava. Amb el càstig venia la condemna a viure en una terra erma de la què els núvols fugien.

Aleshores, darrere d'una coscolla on les roques barraven el camí, se li plantà al davant una pantera. El cel lluïa sobre la seua pell setinada fins crear un miratge en el què els ulls de l'animal semblaven lluerns d'ivori.

L'animal sol·licità el seu ajut i resseguint les indicacions del mapa s'adreçaren al lloc assenyalat. Travessaren gorgs i pous de neu, enfilalls i boscos de teixos. El paisatge, de tan eixut com estava, es veia envernissat per un tel de plom. Com si l'haguera banyat un reixiu de sofre.

Tot just a la vora de la balma on Mariola restava emmanillada, s'adonà que uns donyets amb faisó d'arruï la custodiaven davant una porta de quars rosa.

—La porta només s'obrirà si algú pronuncia les paraules màgiques — van dir enjogassats.

Quan ja el mestre JRV, estava a punt d'abandonar l'escomesa decebut després de bramar inútilment milers de paraules sense que els donyets deixaren les seues corredisses davant la cova, un voltor li xiulà a cau d'orella que només es desfaria l'encanteri si aconseguia que la bruixa d'Aitana li revelara les paraules.

Per a tal fi el voltor li oferí el seu llom. I així mamprengueren el viatge a la recerca de la bruixa. Era a poqueta nit quan sobrevolaren l'Ull del Moro i des del cel JRV distingí els caminals dels llenyaters que baixaven dels Plans a la Torre de les Maçanes com si foren els atzucacs d'un laberint.

A l'alçada d'Alcoleja la foscor era completa.

—Hauràs de seguir tu sol — va dir el voltor—. De nit no puc aprofitar l'aire calent per desplaçar-me.

El mestre JRV s'enfilà serra amunt. Al seu pas escoltava l'esmuny dels fardatxos entre els esbarzers. No per això s'esquallà. Va continuar trescant fins que el cansament el rebaltà en un racó ombrívol on la molsa l'acollí amb la seua vànova.

Obrí els ulls i una lleu claror ampliava l'ombra d'una vella enmig d'una roca foradada. Aviada amb parracs, la seua silueta restava immòbil emmarcada pel forat que traslluïa l'alba que pujava pel cantó de Guadalest.

—T'esperava des de feia segles —va dir la bruixa mastegant les síl·labes mentre brandava un cantal—. Si saps per què has vingut, sabràs per on hauràs de tornar si no endevines l'enigma que et propose. Només així resoldràs les teues quimeres. Busca tres pedres de tres fonts i me les dus abans que el sol arribe dalt de tot. No t'encantes si no vols que el teu viatge siga inútil. Hui estic aquí, demà no sé on pondré”.

El mestre es posà en marxa i d'un bot s'acarrerà d'un cantó a l'altre d'Aitana. Així agafà una pedra de la Font de l'Arbre, una altra de la Font de Partagat i l'última de la Font de Forata. Quasi sense alé arribà al punt on la bruixa l'havia citat.

—Això no és prou —va dir la vella enlairant el cantal esmolat—. De tres fonts has dut tres pedres, però la que jo porte en la mà procedeix d'un altra font. Serra a serra, pedra a pedra, busca la quarta font i salvaràs la princesa.

Amb l'arribada del voltor el mestre JRV recuperà l'ànim. Alçà el cap per fitar l'horitzó mentre la sonsònia de la bruixa es repetia incessant en el seu cervell: “Serra a serra, pedra a pedra, busca la quarta font i salvaràs la princesa”.

Una i altra volta rumiava l'endevinalla angoixat per no poder atendre els requeriments de la princesa. Des d'Aitana fità el Montcabrer i recordà el seu gest demanant ajut.

“Quatre pedres, la quarta font és a la tercera serra”.

De sobte, girà el cap a ponent i caigué en el compte que en la tercera serra, el Carrascar, hi havia la Font Roja. Subjectà amb força el cantal que la bruixa li havia oferit com a penyora per desfer l'encanteri i el palmell rebé un calor que procedia del si de la terra. JRV s'encoratjà.

En sobrevolar la Canal les espigues de blat alçaven el seu coll al cel mortes de set. Ja des del Menejador s'adonà com les conques dels rius Barxell i Polop baixaven cap a Alcoi com dues cicatrius, de tan eixutes com es trobaven.

El mestre s'acostà a la Font Roja. Del broc rajava un filet d'aigua amb la ranera d'un cos malalt. “Serra a serra, pedra a pedra, busca la quarta font i salvaràs la princesa”. A mesura que repetia la cantarella la pedra escalfava la mà fins el punt que no pogué resistir la cremor i la deixà caure en la pica.

De sobte unes paraules anaren apareixent a mesura que el doll tremolós esgrafiava lentament aquest missatge sobre l'aigua: “Pengim-penjam, l'espígol florirà”.

JRV recollí la pedra del bassi i pujà al llom del voltor. Ascendiren per Serelles i en travessar el Pla de les Vaques, des del cel es veia una estora groguenca on sempre havia crescut l'herba entre els coixinets de monja que ara només treien les pues d'un eriçó. Deixaren arrere les caves de neu fins aterrar on la pantera els esperava immutable davant els donyets que l'escarnien.

Acarada a la porta la pantera fixava l'esguard en la cascada sota la qual Mariola més enllà del quars rosa s'esforçava inútilment perquè algú recitara la lletania que l'alliberara dels grillons. Mentrestant els donyets, enjogassats davant la cova, estiraven la cua de la pantera, furgaven el bec del voltor i escopien pinyols de gínjol a JRV.

“Pengim-penjam, l’espígol florirà”, va dir el mestre tot confiat que s’obrirà la porta. Tanmateix el quars rosa no es mogué.

“Pengim-penjam, l’espígol florirà”, insistí JRV i ara els donyets brandaren una torxa tot amenaçant de calar foc a la muntanya.

El mestre, en un rampell de còlera, brandà el cantal de la bruixa i el llançà contra els donyets que apostats davant la porta acostaven la flama als esbarzers. L’impacte badà el quars rosa convertint els seus vidres en gotes d’aigua que apagaren el foc.

A l’hora que els donyets fugien serra avall, el mestre JRV entrà a la cova. El quars en desfer-se es transformà en boira. Feu un esforç per recordar el somni i fixar el camí, enmig de la foscor, per arribar a la cascada on l’esperava la donzella. Tot fou de bades, perquè del lloc on hi havia el sallent ara brollava un esquifit corrent d’aigua. La jove havia desaparegut.

Desesmat, seguí el doll de la font fins l’eixida de la cova. Fora no hi havia ningú i la confusió omplia el seu ànim d’averanys estrafolaris. Dubtà entre tornar a casa o seguir dalt la serra. Va seure sobre una roca i esguardà els pobles que cobrien ací i allà l’horitzó de rodals tan grisos com el seu avenir.

Tot enquimerat acotxà el cap, i de sobte s’adonà que el fil d’aigua que venia de la cova deixava entre els seus peus un rastre d’esqueixos verds. S’alçà per seguir el seu curs descendent i comprovar com el prodigi augmentava a mesura que el corrent creixia multiplicant-se amb els accidents del terreny. Al seu pas la sàlvia estenia el seu vellut voltada per camamilla i timó. Poc a poc el mestre comprovà com les cabòries s’allunyaven a mesura que la meravella de l’aigua reviscolava la natura.

Només l’absència de la donzella emboirava el seu pensament. El rostre de Mariola es reflectia en cadascun dels bassals que l’aigua formava en trobar un pla. “Pengim-penjam, l’espígol florirà” repetia, desensonyat, JRV.

Tanmateix, a l’alçada del Mas dels Capellans distingí vora el camí com lluien enmig de l’herba els cinc pètals daurats de la flor de Sant Joan. Un pam enllà hi havia més. I als peus del marge creixia tot un rotgle digne d’un ram de núvia.

Una idea el revifà. El curs havia acabat, però encara estava a temps de mostrar el primer dia de classe, quan arribara setembre, el que havia promès als seus alumnes: l’oli miraculós que guaria totes les ferides. “Fins tot les ferides de l’amor”, pensà el mestre JRV en obrir la porta de sa casa.

Jordi Botella

JORDI RAÜL, AÇÒ I MOLT MÉS...

He fet molts papers sobre Jordi Raül Verdú i Pons i la seua quintuple tasca de mestre, contacontes, narrador per a infants i jóvens, recopilador i adaptador de rondalles. He dit quintuple i, de segur que hauria d'haver usat un quantitatiu més gran, perquè Jordi Raül és moltes més coses que això.

Comencem pel principi. El vaig conèixer com a mestre quasi al mateix temps que vaig conèixer Alcoi —en realitat, l'Alcoià i el Comtat—. La cosa va ser molt simple, la Conselleria d'Educació em va comissionar el curs 1983-84, atesa la meua condició de mestre del sistema públic format per a ensenyar el i en valencià, com a coordinador per a l'ensenyament del valencià de les comarques interiors del nostre Migjorn, des de l'Orxa i Villena fins a Asp i el Pinós. La tasca consistia bàsicament a fer que la recent aprovada Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià (1983) es desenvolupara plenament en l'ensenyament. Jo em feia càrrec de tots els centres de preescolar i EGB (de 4 a 14 anys). La meua tasca contemplava una activitat dinamitzadora amplíssima.

Davant aquesta ingent tasca va sorgir la paraula màgica: les complicitats solidàries amb una xarxa estratègica de mestres compromesos educativament i lingüísticament. I ací va aparèixer Jordi Raül Verdú gràcies a un bon amic de la professió, Vicent Romans, mestre especialista de valencià del mític Col·legi Públic de Batoi. Romans em va dir «en la important quantitativament escola concertada d'Alcoi hi ha algunes i alguns mestres especialment compromesos amb el reviscolament de la llengua amb qui convé que faces xarxa perquè són clau per a dinamitzar estos col·legis pel que fa a l'ensenyament del valencià». Entre ells s'hi trobava un jove Jordi Raül. Llavors treballava a les Carmelites i la seua pràctica educativa era admirable. Era un mestre extraordinàriament comunicatiu, motivador, actiu, innovador, pròxim, emotiu, ... un referent, un líder com a model per als col·legues. Amb gent com ell, el valencià a l'ensenyament d'Alcoi tenia garantit un bon futur. Des de llavors, Jordi Raül formà part de meues amistats professionals que amb el pas dels temps van ser molt més que professionals.

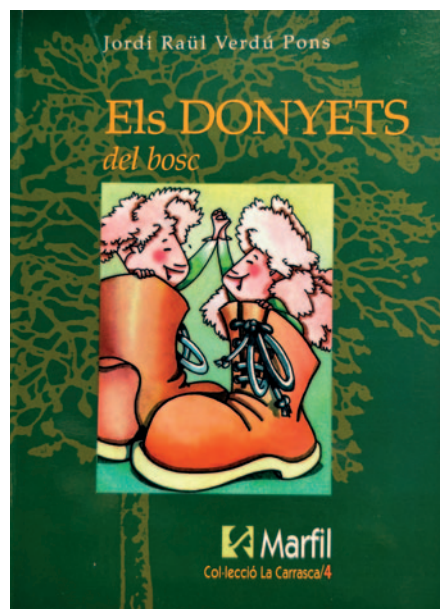
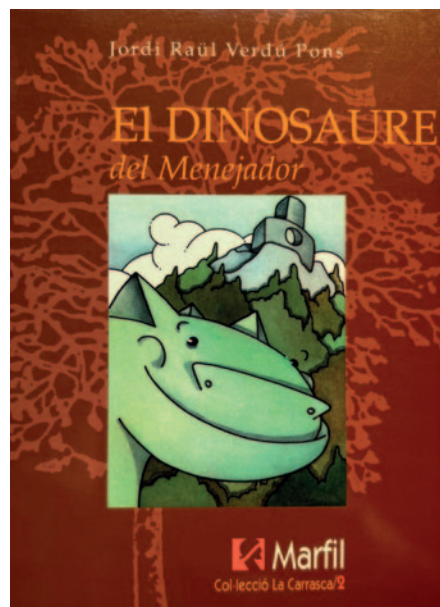
Amb aquest mestre tot han sigut felices descobertes. No entraré amb el detall perquè la limitació de pàgines no em permet sintetitzar quaranta anys. Només les enumeraré i, algunes, les comentaré succintament. Un bon dia tots dos ens vam reconèixer seguidors de l'obra d'Enric Valor, valorians. Ell, especialment, de l'obra rondallística del mestre castellut, cosa que tindria un llarg i fructífer recorregut fins a hui mateix. Quan va començar l'ensenyament en valencià de les àrees de Ciències Naturals i Socials, curs 1985-86, Jordi Raül va ser decisiu, un exemple de com calia fer un ensenyament lligat a l'entorn humà i natural. De sobte, però, ell, per aprofundir en les seues ànsies formatives i trobar-se amb nous horitzons i experiències arreu del món es va convertir en un mestre viatger que, en paraules de Kavafis “anava a ciutats a aprendre dels qui saben”: Canadà, Andorra, Madrid, ... Jo, alhora, vaig encetar una nova etapa com a professor de batxillerat i en la formació de futurs mestres en la Facultat d'Educació de la UA. Hi hagué un petit parèntesis en la nostra relació. Tot i això es va produir, feliçment, el reencontre. No podia ser d'altra manera.

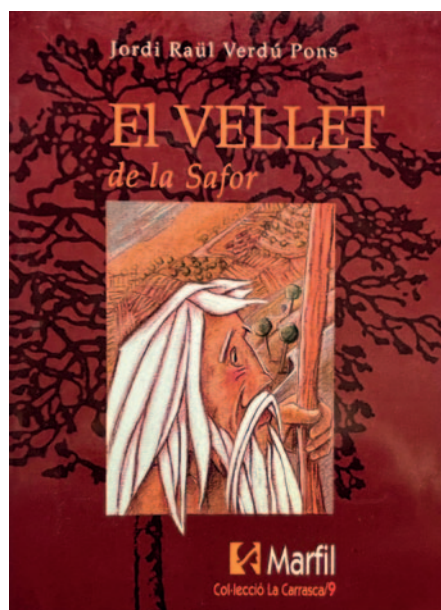
La tradicional editorial alcoiana Marfil estava immersa en un decisiu procés de renovació, dirigit per l'actual Presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, la contestana Verònica Cantó. Jo mateix formava part d'un equip de mestres de l'editorial que elaborava llibres de text per a l'ensenyament de la llengua i, de sobte, apareix Jordi Raül Verdú, és a dir, l'autor de narracions infantils i juvenils de la col·lecció "La Carrasca", de Marfil, un exemple d'històries per a xiquets i adolescents divertides, arrelades al medi natural i amb gran càrrega didàctica com a eina educativa. Així es va produir el reencontre. Jordi Raül, havia tornat del seu periple i seguia fent classe, ara a l'ensenyament públic —a Alcoi, a Cocentaina—. I enmig de la seua intensa producció escrita de literatura per a infants i jòvens, sorgeix el folklorista, el recopilador de rondalles del sud del País Valencià, el collidor de contes populars més important de les acaballes del segle XX i del que duem del segle XXI —fins ara ha publicat huit reculls que contenen un total de 238 rondalles i més de cinquanta esperen a veure la llum en la gravadora i els calaixos—. De nou, el mestre, escriptor, rondallaire Jordi Raül i jo mateix encetem una nova etapa de col·laboracions: presentacions, ressenyes crítiques, pròlegs escrits amb l'ànima. Tota aventura escriptora del meu amic Jordi Raül sempre m'ha tingut a mi al costat —probablement menys del que jo mateix haguera desitjat—, sempre disposat a airejar les seues imprescindibles obres pels pobles, en contacontes, en presentacions, en intervencions a les aules i cursos universitaris, etc.

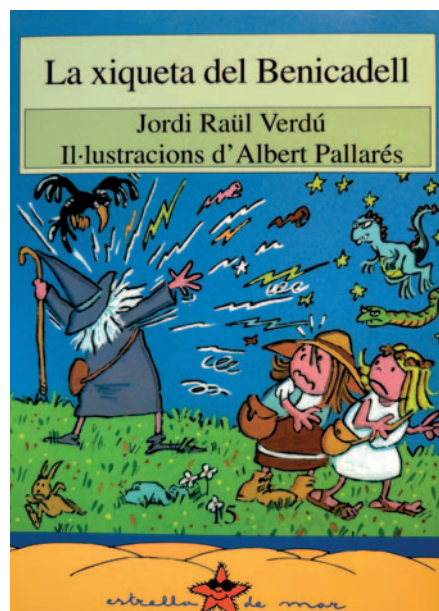
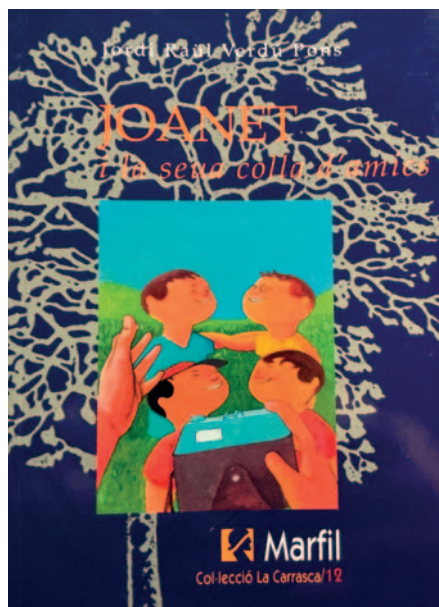
I acabaré referint-me a la penúltima i gran tasca, quasi titànica, feta per Jordi Raül: l'adaptació per a primària i els primers cursos d'ESO del més important recull de rondalles del nostre país: les *Rondalles valencianes*, d'Enric Valor. Vaig conèixer el projecte des de l'inici. Les seues converses amb l'editora Núria Sendra, d'Edicions del Bullent, i amb el fill de l'escriptor, el bonhomí i entusiasta Enric Valor i Hernández. Li vaig donar la meua modesta opinió professoral sobre les diverses solucions lingüístiques, psicodidàctiques i estilístiques del model adaptatiu que volia aplicar al procés, vaig seguir en primera línia l'«experimentació lectora» amb alumnes reals —el mestre Jordi Raül no improvisa— i he de dir, sense embuts, que Jordi Raül Verdú ens ha oferit, gràcies al compromís d'Edicions del Bullent, la millor versió escrita possible per a primers lectors de les monumentals rondalles literàries —"literaturitzades"— que en llegà Valor. Al País Valencià no hi ha cap mestre, cap valorià, escriptor i folklorista tan ben dotat com ell per a aquesta enorme aventura rondallística. Ho afirme solemnement, i mira que soc poc amic de solemnitats ni de transcendències retòriques.

I podria continuar construint i reconstruint el perfecte "trencaclosques d'humanitat i creació" que és Jordi Raül Verdú. Si Alcoi l'homenatja és perquè s'ho mereix, se'n diu justícia. Si algú dubta d'alguna cosa que he dit, no passa res, que el conega, a ell, que conega la seua obra en continu creixement. I després que n'opine. Si em considereu exagerat, vos demane disculpes. Jo, però, tinc la sensació que m'he quedat curt.

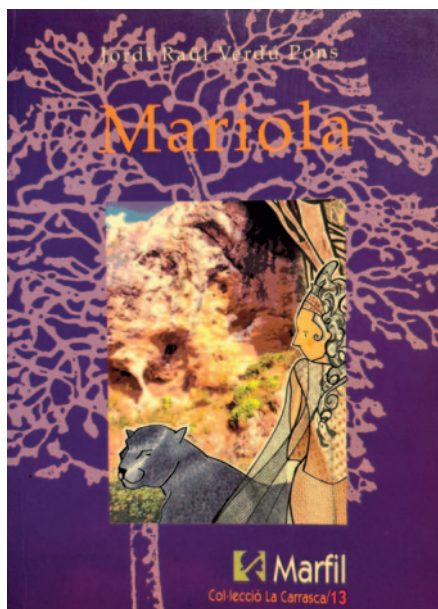
Vicent Brotons-Rico
Facultat d'Educació-UA

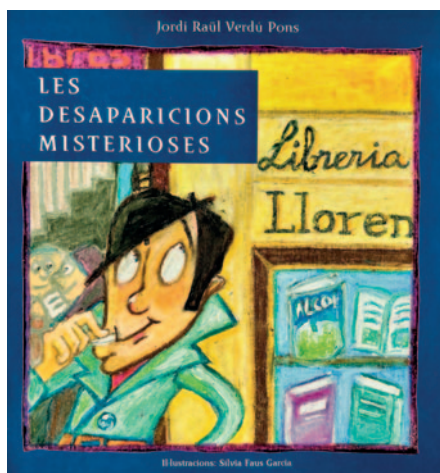


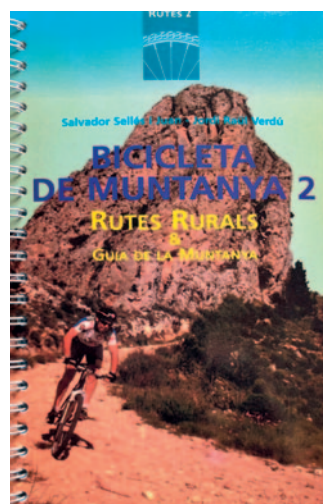
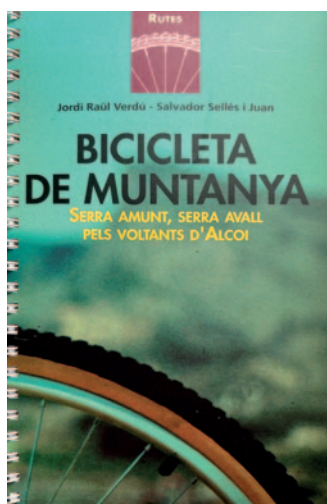
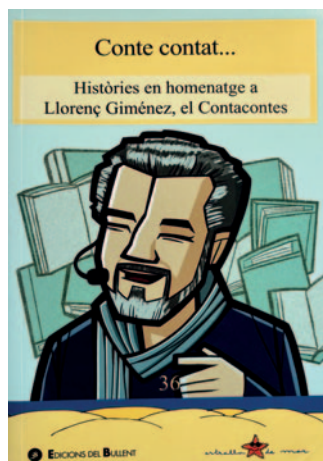




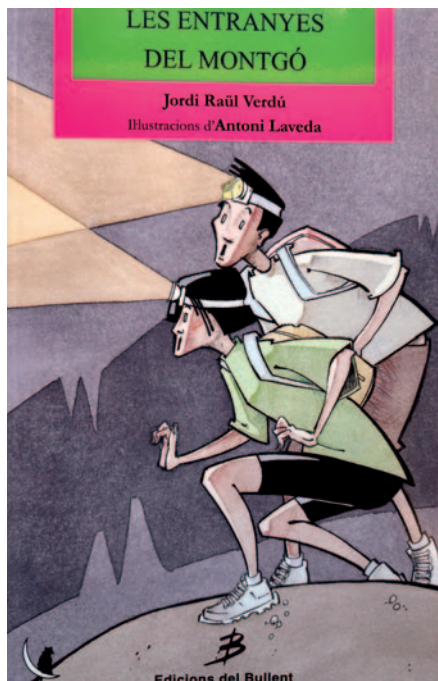
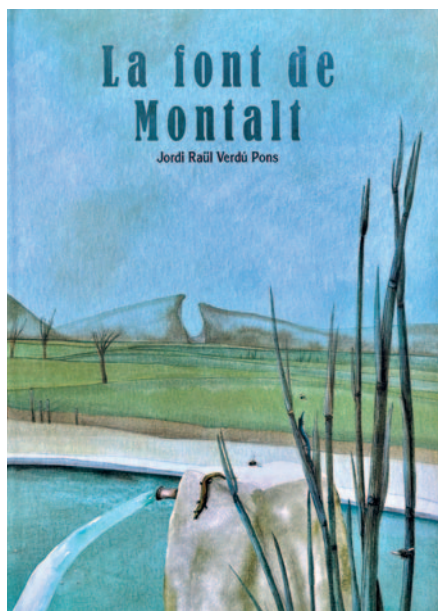


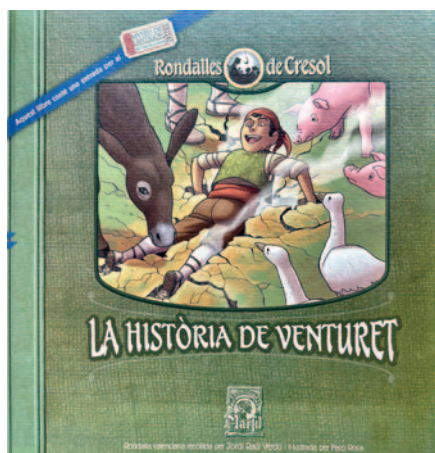
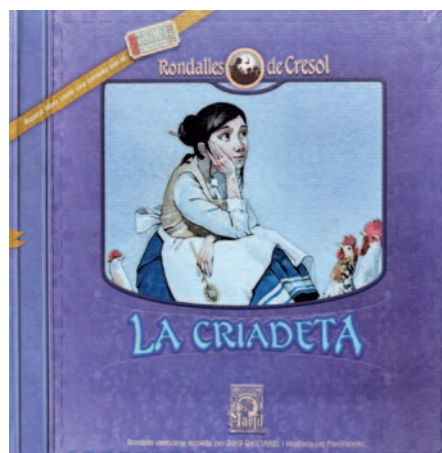
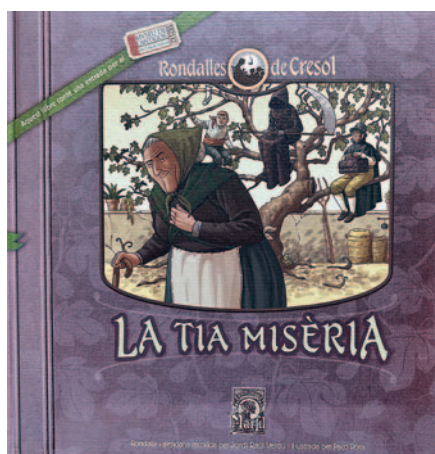


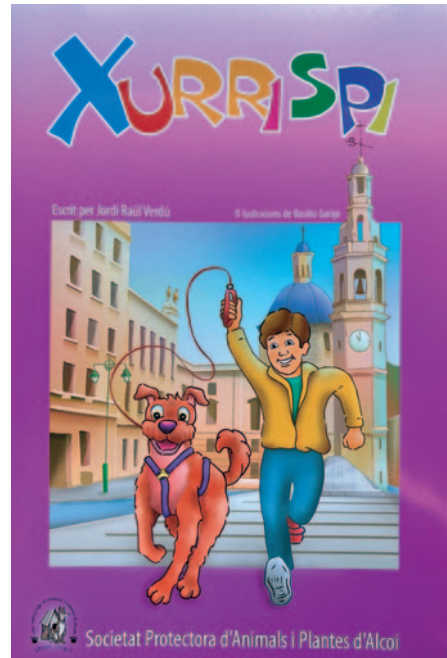
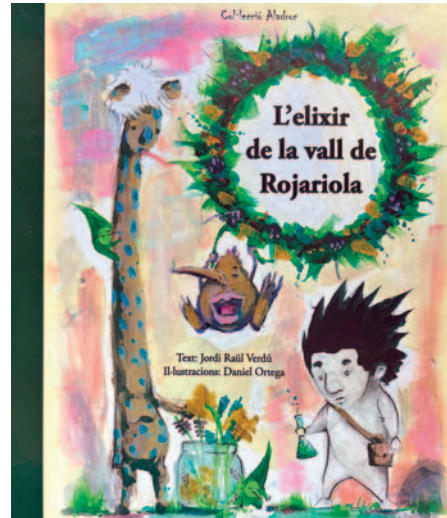












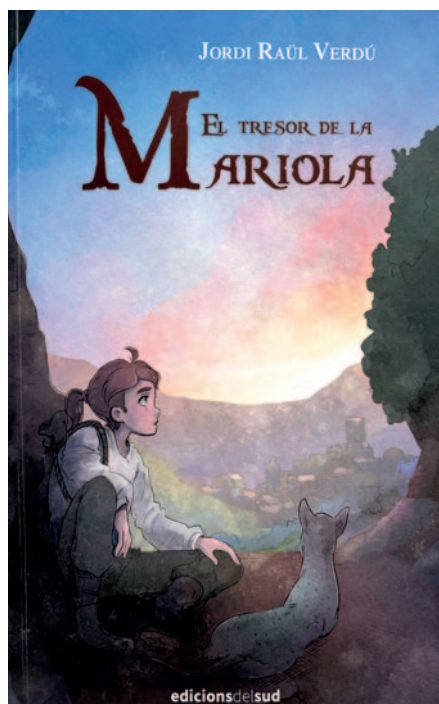
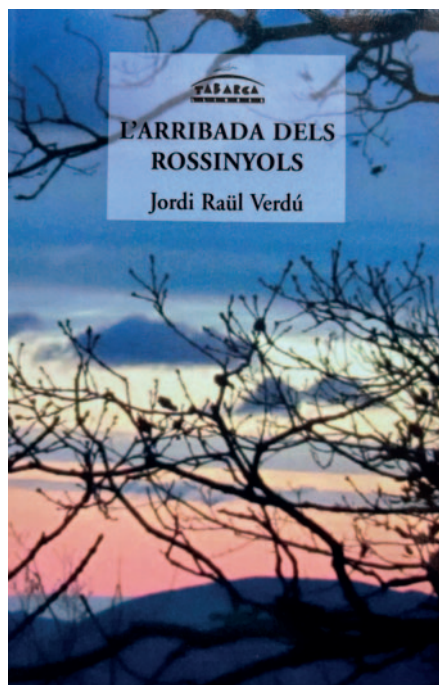
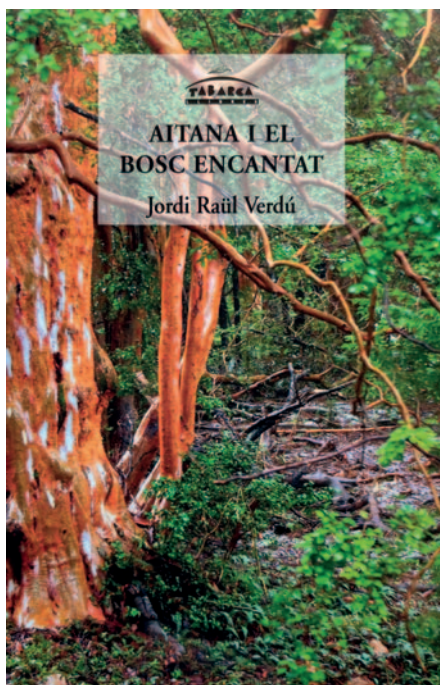
Això era

una volta...

Jordi Raül Verdú

perifèric edicions



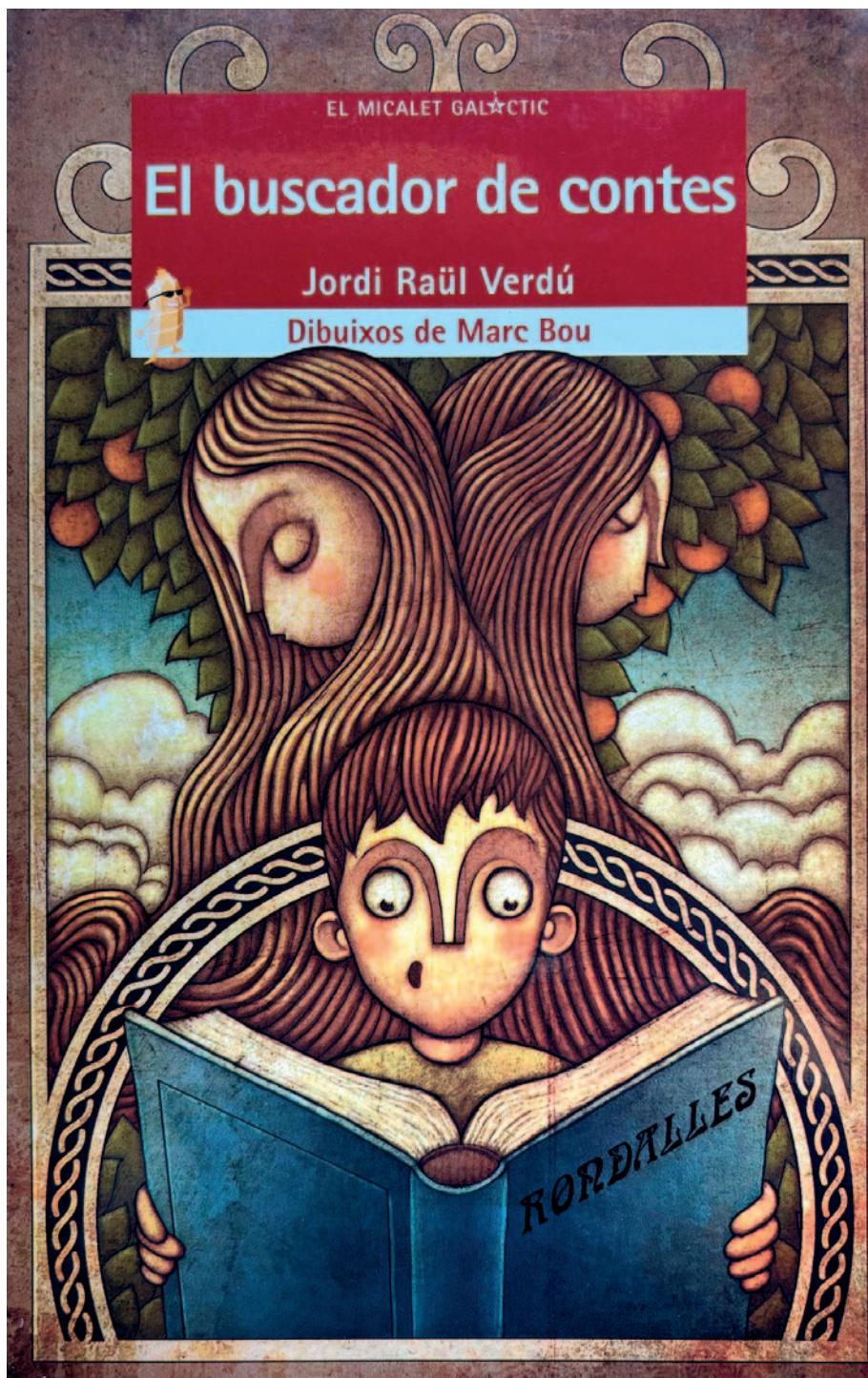


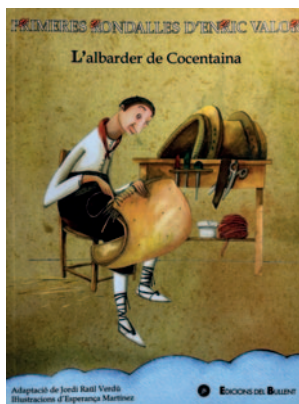
EL MICALET GALÀCTIC

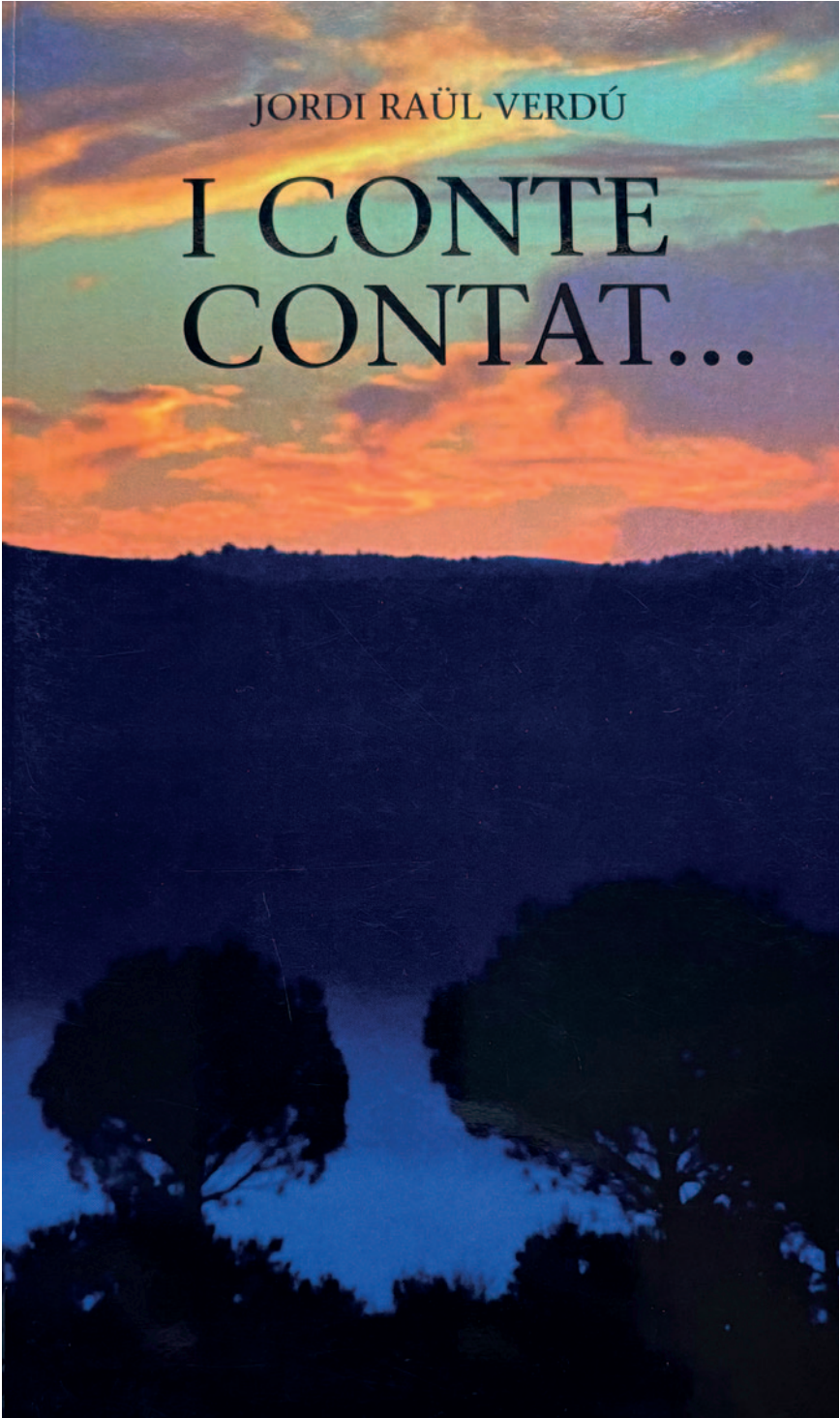
El buscador de contes

Jordi Raül Verdú

Dibuixos de Marc Bou

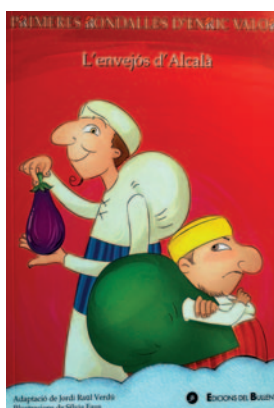


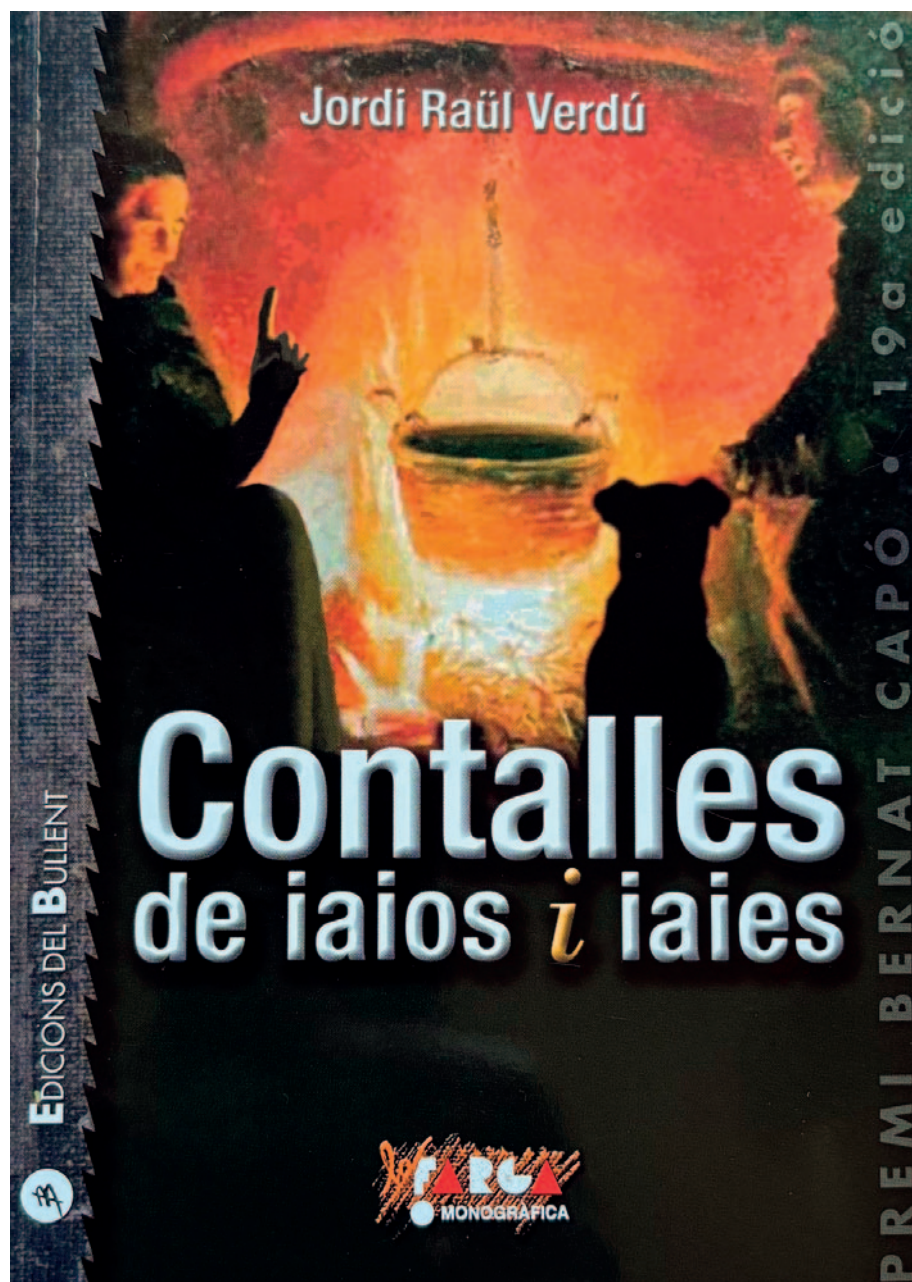


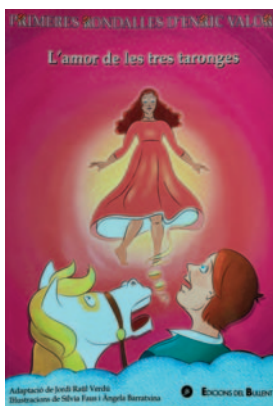


JORDI RAÜL VERDÚ

I CONTE CONTAT...

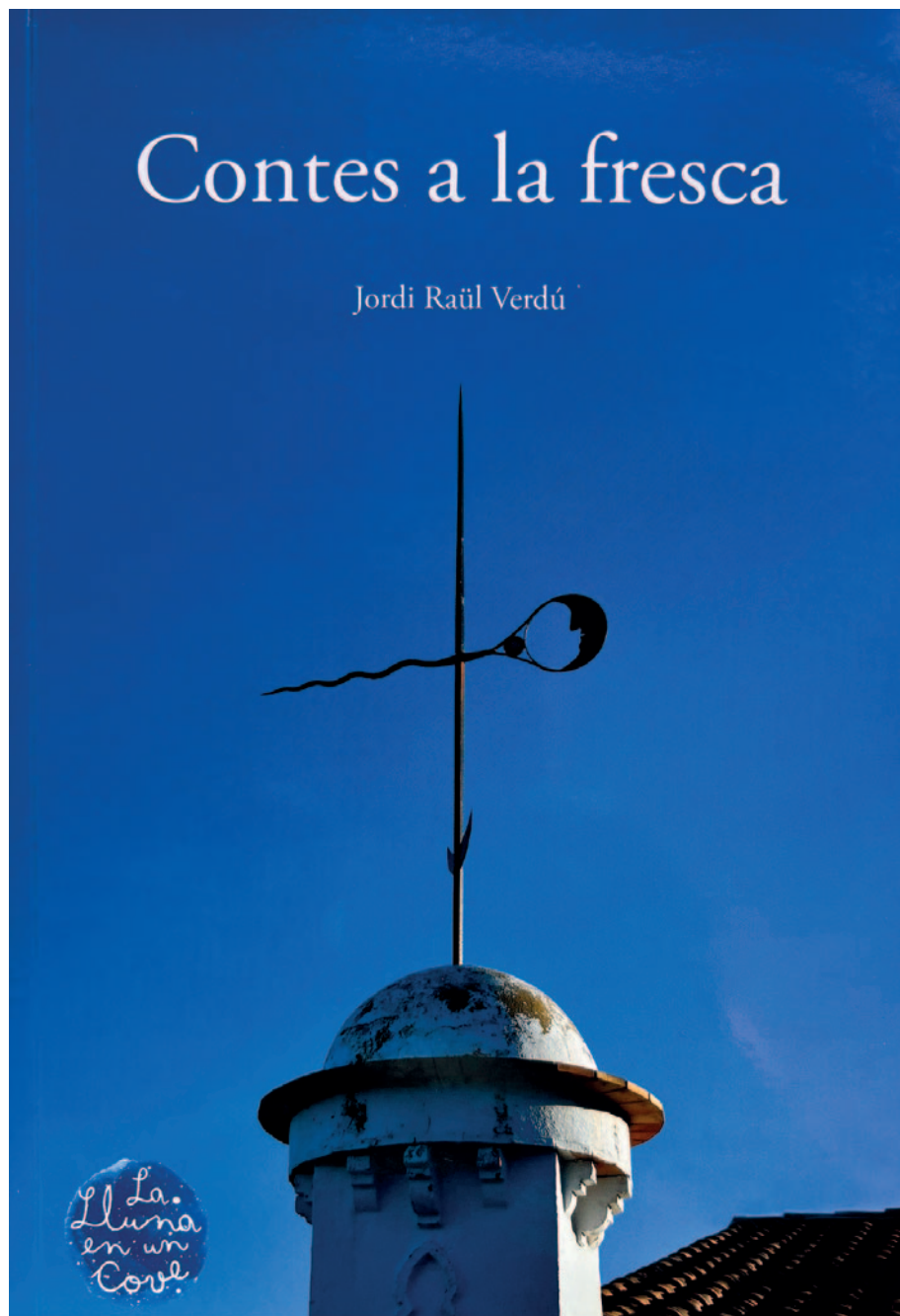


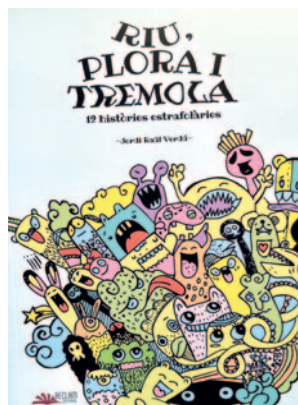
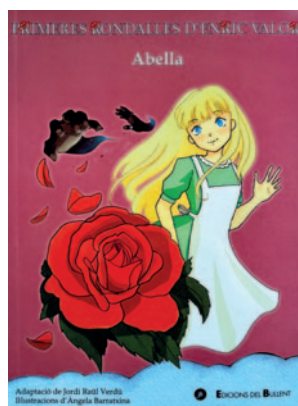
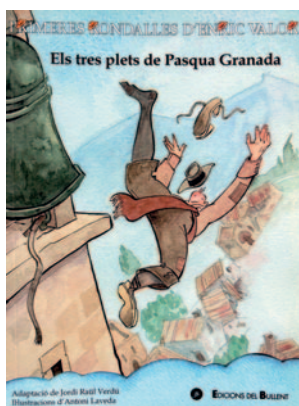




Contes a la fresca

Jordi Raül Verdú





Rondalles i succeïts rescatats de l'oblit

JORDI RAÛL VERDÚ PONS



Biblioteca
de cultura
popular
Valeri Serra i Boldú, 35







JORDI RAÜL VERDÚ

Alcoi, 1960



Fotografia Xavi Terol

Jordi Raül Verdú Pons (Alcoi, 1960) és mestre, contacontes i autor de més d'un centenar de llibres. Se'l coneix, sobretot, per l'obra literària infantil i juvenil, relacionada amb el coneixement, l'estima i el respecte del medi natural, i per la recopilació de relats de transmissió oral.

És per això que, l'any 2010, el periòdic *Ciudad* li atorgà el premi CAM Medi Ambient; el 2017, va guanyar el premi Bernat Capó de Difusió de la Cultura Popular; l'any 2019, el Consell de Cultura i l'Ajuntament d'Alcoi li concediren el Premi 9 d'Octubre; l'any 2024, va rebre el 30é Premi Joan Valls i Jordà per l'Ús i la Promoció del Català; o el 2024 va aconseguir, en la 39a edició, el Premi Valeri Serra i Boldú que reconeix els treballs de recerca i de difusió en l'àmbit de la Cultura Popular i Tradicional de les Terres de Parla Catalana.

Coneixedor del seu entorn natural i pioner practicant de la bicicleta de muntanya, el portà a escriure el seu primer llibre juntament amb el seu amic d'aventures, Salvador Sellés: *Bicicleta de muntanya, serra amunt, serra avall pels voltants d'Alcoi*, a qui li seguí, dos anys més tard, *Bicicleta de muntanya-2*.

Com a coautor, també ha col·laborat amb nombrosos escriptors en les següents publicacions: *A la recerca dels misteris del teix*, unitat didàctica del seu llibre *L'arbre misteriós*; *Llibre d'escolaritat*; *Rutes de llegenda*; i *Conte contat*.

A més, ha fet una vintena de propostes didàctiques, principalment de la col·lecció «La Carrasca», de l'editorial Marfil, i de l'editorial Reclam Editorial.

Principalment, podem dividir la producció literària de Jordi Raül en aquests tres apartats:

LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

Des de sempre, la naturalesa ha despertat en ell l'interés, el respecte i l'admiració. Gràcies, en part, a son pare que, des de ben menut, ja el duia d'excursió a la serra de Mariola, a la Serreta i a la Font Roja, llocs on veia coves prehistòriques, pintures rupestres, nius de perdius, fòssils, minerals, meteorits i plantes medicinals. Paratges i coses que exercien en ell molta curiositat i, sobretot, molta fascinació i interès.

Després, d'adolescent, les muntanyes han sigut per a ell un lloc de desafiament constant. Primer, s'atreu amb els cims, els dels voltants d'Alcoi; després, amb els més alts d'Espanya; i, per últim, amb altres africans, europeus o americans, com ara el *Kilimanjaro* i el *Toubkal*, el *Mont Blanc* o el *Mount Whitney*. No és d'estranyar que s'aficionara a la fotografia i, sobretot, a voler viatjar a diferents països arreu del món, des de l'Antàrtida a Groenlàndia o des de la selva amazònica peruana a Nova Zelanda, buscant sempre els paisatges més ben conservats, més genuïns, més salvatges.

El fet de viure al Principat d'Andorra durant sis anys, un dels seus grans somnis des que va ser mestre (treballar al Pirineu), va augmentar encara més la seua eferescència i estima vers les muntanyes i la natura en general, la qual cosa l'inspirà per a escriure dotze llibres durant aquesta estada en el país dels Pirineus.

Tot açò ha influït tant en la seua vida i en la seua faceta d'escriptor, de manera que la majoria de la literatura infantil i juvenil que ha escrit està basada en la naturalesa: en donar a conèixer la flora i la fauna, els paratges més emblemàtics, la toponímia, la història, les singularitats, la bellesa... Sol recrear-hi un ambient fantàstic de la mà d'algun natiu de la zona de la muntanya on s'inspira o, de vegades, d'algun espantacriatures que l'habita.

LITERATURA DE TRANSMISSIÓ ORAL: NARRACIONS POPULARS

Corria l'any 1991, just abans d'acabar un any sabàtic al Canadà, quan visità una reserva dels indis Hurons al Quebec. Es quedà impressionat, per no dir desencantat, en constatar com vivien els aborígens i, sobretot, imaginant-se com havien canviat els seus costums i tradicions ancestrals.

Després de visitar un tipí de *souvenirs*, i fullejar uns quants llibres de llegendes índies que hi havia, va pensar amb les rondalles d'Enric Valor i d'altres autors valencians que havia treballat, com a mestre, amb els seus alumnes a l'aula. Quan va eixir de la tenda índia li va fer l'efecte que l'indi que la custodiava l'havia abduït amb la mirada i li havia fet veure la realitat dels nadius, que vivien en cases com les nostres, que ja no es reunien a la vora de la foguera per a contar les llegendes heretades (que ara es trobaven, sobretot, en els llibres), i que la cultura, les tradicions i el llegat propis s'estaven diluint i corrien el risc de desaparèixer. Aquest enlluernament el va tindre mig torbat fins que tornà a casa, on, de seguida, va posar en marxa la seua al·lucinació, per no dir quimera, buscant els seus «aborígens» en les «reserves» que encara hi havia en els llogarets menuts als peus de les muntanyes.

A partir d'aquests moments, tenint en compte la realitat lingüística i centrant el pensament en la rondallística, es va capficar de ple en la recerca de narracions populars, començant l'escorcoll per les comarques de l'Alcoià i el Comtat. De poble en poble, i com si demanara almoïna, va buscar contistes que li narraren les històries atàviques que de boca-orella s'havien passat de generació a generació i que ara, pel tipus de societat en la qual vivim i per tota la tecnologia que ha envaït les llars, ja no estan transferint-se com sempre s'havia fet.

Hui en dia, transcorreguts 34 anys, i després d'haver visitat una cinquantena de localitats i una desena de comarques del meridional valencià, ha aconseguit espigolar vora tres-centes narracions de transmissió oral, de les quals 238 ja estan publicades en 8 reculls diferents. La recerca continua, i la il·lusió per trobar un relat nou o una versió diferent continua atiant els seus ànims per continuar buscant aquests tresors del nostre passat.

ADAPTACIONS LITERÀRIES

Fer una adaptació és sempre, almenys per a ell, un gran repte, perquè normalment es tracta de treballar amb una obra rellevant, ben consolidada i coneguda, d'algun autor que, normalment, és també reconegut. Això vol dir que amb el seu toc adaptador s'espera que la nova versió resultant reviscole el llibre original o intente arribar a un públic que abans estava un poc al marge, bé per l'extensió del manual, per la dificultat lèxica, per la manera d'expressar-se de l'autor...

Per tant, per a ell és una gran responsabilitat que no sap mai ben bé com acceptarà l'editorial, l'autor (si és encara viu) ni el públic lector. Considera que no ha de minvar l'essència de l'obra original sinó, en tot cas, modificar el seu nivell, sobretot.

Per a Jordi Ratil, una adaptació no és canviar o afegir coses de pes de l'obra inicial, sinó fer-la més assequible i atractiva al lector que no hi ha arribat. És com simplificar-la sense que perda ni miqueta la substància i mantenir íntegrament l'argument i l'estil de l'autor, a més de fer servir un llenguatge més adequat al nou destinatari.

Fins ara ha adaptat l'obra del frare dominic ontinyentí Lluís Galiana, *Rondalla de Rondalles*, editada l'any 1768. Després, *Le petit prince*, "El principet", d'Antoine de Saint-Exupéry, que va eixir a la llum l'any 1943. Últimament, han estat les 36 *Rondalles Valencianes* de l'autor castellut Enric Valor (un projecte de 9 anys). I ara, la més recent, *El robatori de Benimassot*, de Manel Arcos.

* * *

Per a l'autor, mereixen una menció molt especial totes les il·lustradores i els il·lustradors que, des de l'any 1992, li han donat forma i li han posat color i bellesa a les seues paraules, de manera que han fet els llibres més interessants i atractius.

PUBLICACIONS JORDI RAÛL VERDÚ

Bicicleta de muntanya (serra amunt, serra avall pels voltants d'Alcoi), Gràfiques Ciudad, 1992. / **Jordi i el Reiet Sabut**, Marfil, Alcoi, 1992. / **El dinosaure del Menejador**, Marfil, Alcoi, 1992. / **Els fantasmes del mas de Tetuan**, Marfil, Alcoi, 1992. / **Els donyets del bosc**, Marfil, Alcoi, 1992. / **Trogló i la Vall de la Fantasia**, Marfil, Alcoi, 1993. / **Bicicleta de muntanya-2 (Rutes rurals i guia de la muntanya)**, Gràfiques Ciudad, 1994. / **El misteri del Montcabrer**, Edicions del Bullent, Picanya, 1994. / **El vellet de la Safor**, Marfil, Alcoi, 1996. / **El barranc de l'Infern**, Marfil, Alcoi, 1998. / **El pergami enigmàtic**, Abril Edicions, Alaquàs, 1999. / **Joanet i la seua colla d'amics**, Marfil, Alcoi, 2000. / **La biblioteca màgica**, Biblioteca Pública Municipal, Alcoi, 2000. / **A la vora de la llar**, Marfil, Alcoi, 2001. / **La xiqueta del Benicadell**, Edicions del Bullent, Picanya, 2001. / **Mariola**, Marfil, Alcoi, 2001. / **Les desaparicions misterioses**, Llibreries Llorens, Alcoi, 2002. / **Els voltors del Preventori**, Gerència del Medi Ambient, Alcoi, 2002. / **Aventura antàrtica**, Edicions la Xara, Simat de la Valldigna, 2003. / **Llibre d'escolaritat**, Marfil, Alcoi, 2004. [Coautor]. / **Tonet i la gavina**, Conselleria de Territori i Habitatge, Servei de Conservació de la Biodiversitat, València, 2005. / **L'arbre misteriós**, Marfil, Alcoi, 2005. / **A la recerca dels misteris del teix** (Unitat Didàctica de "L'arbre misteriós"), Generalitat Valenciana, Conselleria de Territori i Habitatge, València, 2006 [Coautor]. / **La raboseta bordeta i el rabosot bacorot**, Alacant, Excm. Ajuntament d'Alacant, Regidoria d'Educació, 2006. / **Una nit prop del foc**, Marfil, Alcoi, 2006. / **L'amic dels voltors**, Marfil, Alcoi, 2007. / **La nit dels Reis Mags**, Marfil, Alcoi, 2007. / **La font de Montalt**, Biblioteques Municipals d'Alcoi, Alcoi, 2009. / **Rondalla de Rondalles**, Marfil, Alcoi, 2009. / **Peret de Poca Por**, Marfil, Alcoi, 2009. / **La tia Misèria**, Marfil, Alcoi, 2009. / **La Criadeta**, Marfil, Alcoi, 2009. / **La història de Venturet**, Marfil, Alcoi, 2009. / **La velleta refranyera**, Edicions del Bullent, Picanya, 2010. / **El barranquet de la Lloba**, Riquer Edicions, Alcoi, 2011. / **El pas de la Mort**, Riquer Edicions, Alcoi, 2011. / **Les entranyes del Montgó**, Edicions del Bullent, Picanya, 2012. / **L'elixir de la vall de Rojariola**, Diputació d'Alacant. Àrea de Cultura, Alacant, 2013. / **Això era una volta...**, Perifèric Edicions, Catarroja, 2014. / **Aitana i el bosc encantat**, Tabarca Llibres, Sedaví, 2014. / **L'arribada dels rossinyols**, Tabarca Llibres, Sedaví, 2014. / **Xurrispi**, Societat Protectora d'Animals i Plantes d'Alcoi, 2015. / **L'albarder de Cocentaina**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2015. / **I queixalets també!** / **El dimoni fumador**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2015. / **El príncep desmemoriat** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2015. / **Història d'un mig pollastre** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2015. / **El buscador de contes**, Edicions Bromera, Alzira, 2015. / **La crida de la rabosa / Comencilda, Secundina i Acabilda**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2016. / **El rei Astoret**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2016. / **El jugador de Petrer**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2016. / **Nabet**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2016. / **L'últim llop de la Serrella**, Lletra Impresa Edicions, Gandia, 2016. / **Rutes de llegenda**, Aila Edicions, Altea, 2016 [Coautor]. / **La rabosa i el corb** / **Joan Ratot**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2017. / **El Gegant del Romaní** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2017. / **La Mare dels Peixos**

(Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2017. / **El llenyater de Fortaleny** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2017. / **I conte contat...**, Perifèric Edicions, Catarroja, 2017. / **La llegenda de la Serra de Mariola**, Reclam Editorial, Alzira 2017. / **La nit més màgica de tot l'any**, Reclam Editorial, Alzira 2017. / **Contalles de iaies i iaies**, Edicions del Bullent, Picanya, 2018. / **Esclafamuntanyes**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2018. / **L'envejós d'Alcalà**, (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2018. / **El ferrer de Bèlgida** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2018. / **La llegenda del palleter / Les animetes** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2018. / **El gegant dels joguets**, Reclam Editorial, Alzira 2018. / **La forja d'un campió**, **Vicent Belda**, Reclam Editorial, Alzira 2018. / **El tresor de la Mariola**, Edicions del Sud, Piles 2018. / **La muntanya Sanadora**, Reclam Editorial, Alzira 2018. / **El betlem de Tirisiti il·lustrat**, Reclam Editorial, Alzira 2018. / **Les velletes de la penya Roja** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2019. / **El patge saguntí** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2019. / **El pollastre de festes** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2019. / **L'amor de les tres taronges** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2019. / **Riu, plora i tremola**, Reclam Editorial, Alzira 2019. / **El Privilegi de la Fira de Cocentaina**, Reclam Editorial, Alzira 2019. / **El darrer consell** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2020. / **La mestra i el manyà** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2020. / **El castell d'Entorn i no Entorn** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2020. / **El xiquet que va nèixer de peus** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2020. / **Conte contat...**, Edicions del Bullent, Picanya, 2020. / **Paquito el Chocolatero, un himne a la vida**, Reclam Editorial, Alzira 2020. / **Contes a la fresca**, Aila Edicions, Altea, 2021. / **Els guants de la felicitat** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2021. / **El Castell del Sol** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2021. / **Home roig, gos pelut i pedra redona** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2021. / **Els tres plets de Pasqua Granada** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2021. / **L'aventura del Tractat d'Almisrà**, Reclam Editorial, Alzira 2021. / **Presoners de la tempesta**, Edicions Bromera, Alzira 2021. / **El princepet**, Reclam Editorial, Alzira 2021. / **Tarzan, un gos de pel·lícula**, Reclam Editorial, Alzira 2021. / **El Carrascal de la Font Roja** (Secrets de la Teixeda). Reclam Editorial, Alzira 2021. / **Don Joan de la Panarra** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2022. / **Abella** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2022. / **Joan Antoni i els torpalls** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2022. / **La Corriola de Cocentaina**, Reclam Editorial, Alzira 2022. / **L'encantada**. Andana Editorial, Picassent 2022. / **Peret** (Adaptació Primeres Rondalles d'Enric Valor), Edicions del Bullent, Picanya, 2023. / **Marieta i la increïble Falcietta**, Reclam Editorial, Alzira 2023. / **El robatori de Benimassot**, Edicions del Sud, Piles 2023. / **El burro de la Fira de Cocentaina**, Edicions del Sud, Piles 2024. / **La Festa dels Nanos**, Reclam Editorial, Alzira 2024. / **El bressol d'Antoni Miró**, Reclam Editorial, Alzira 2024. / **Rondalles i succeïts rescatats de l'oblit**, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2025.

PUBLICACIONS DEL CENTRE OVIDI MONTLLOR

- 2002 1. ANTONI MIRÓ. Sota l'asfalt està la platja. (o el Molinar)
- 2003 2. CHO SANG-HYUN. L'inexpressionisme (Itinerant 2003-2004)
3. JORDI VILA. El soroll de món.
4. MÓN D'ANTONI MIRÓ. (Itinerant 2003-2004)
5. DE PAPER. Col·lectiva. (Itinerant 2003-2004)
6. SENTO MASIÀ. Renasentisme (Itinerant 2003-2004)
7. EUSEBI SEMPERE. Serigrafies. (Itinerant 2003-2004)
- 2004 8. JOAN PERIS. Textures de temps.
9. L'OVIDI CANTANT. Imatges i texts.
10. ROC CANDELA. De dalt a baix.
11. BRUNO RINALDI. Les arrels d'Europa. (Itinerant)
12. ALCOIANS I NO. Col·lectiva.
13. ART DELS 70. Col·lectiva. (Itinerant 2004-2005)
- 2005 14. RAMÓN PÉREZ CARRIÓ. Paisatges de la Bretanya.
15. ANTONI MIRÓ. A l'Ovidi. (Itinerant)
16. AL VOLTANT DE L'OVIDI. Col·lectiva.
17. IMATGES DE L'OVIDI. Col·lectiva.
18. LLUIS SANUS. Anatomies i nova tauromàquia.
19. JOLANTA STUDZINSKA. Alcoi-Lublin.
20. L'AIGUAFORT. Col·lectiva. (Itinerant)
- 2006 21. DES DE L'HAVANA. Rafael Acosta i Alberto Sauri.
22. RAFAEL AMORÓS. Ser pensar fer conviure.
23. DAVID PASTOR. Hores i menuts.
24. PEP CANTÓ. Pintures d'un hivern obscur.
25. JOAN MIRÓ. Femmes.
26. EDUARD CORBÍ. L'altre jo L'altre Alcoi.
27. RAFAEL ARMENGOL. La Cambra degli Sposi.
- 2007 28. ENRIC M. PIERA. De la terra ignota, a la terra perduda.
29. ALEXANDRE SOLER. Somnis i malsons.
30. RAMON MOLINA. Finestres.
31. JOSEP GRAU GARRIGA. Dibuir (Itinerant).
32. AURELIA MASANET. De lleugers paisatges dormits en l'aire.
33. BEATRIZ RICO. Cares i Creus.
34. MÓNICA JOVER CALVO. Paisatges en la memòria.
- 2008 35. NÚRIA FUSTER. Appomattox.
36. VANESSA PALACIOS I PASCUAL. Des de la intimitat.
37. MILA GÓMEZ I VITORIA. Joies del S. XX i XXI.
38. JOLANTA STUDZINSKA. Ciutats.
39. EDUARD. Xelo, a la memòria.
40. LASTRES. La pel·lícula del temps.
41. Ma LLUÏSA PÉREZ. Des de la melangia de la memòria.
- 2009 42. ARCADI BLASCO. Innovador de l'art i la tècnica ceràmica.
43. JOSEP SOU. El bosc de les paraules.
44. XAVIER PÉREZ VAQUER. Darrers Retrats.
45. XIMO CANET. Sàfrà, canyella... diàlegs íntims amb les espècies.
46. JOAN BENNÀSSAR. Camí de llenaire.
- 2010 47. CHO SANG-HYUN Pintures-Monotips.
48. XAVI CARBONELL. My son can do it, too.
49. GERARD GIMONA. Antologia personal.
50. MIQUEL MARTÍ I POL I ANTONI MIRÓ. Mirades creuades.
51. MATEU GAMON. L'instant de la llum.
52. TOT RECORDANT VICENT MOYA. Homenatge.
- 2011 53. JAUME ROCAMORA. Encast determinant.
54. ANGELA MALYSHEVA / FRANCESC PIERA. Caleidoscopi.
55. HANAMARO CHAKI. La cançó d'un somni.
56. JORDI VILA LLÀCER. Infinitud.
57. FERRAN GISBERT CARBONELL. Hores.
58. JUST CUADRADO. En la memòria (homenatge).
- 2012 59. CRISTINA ESCAPE. L'essencial és invisible.
60. OVIDI 70 ANYS. Antoni Miró.
61. D. MILLÀN. Art Variat.
- 2013 62. ANTONI MIRÓ. Transeïnts.
63. WENCES RAMBLA. Paisatges de la Ment.
64. ORFEU I PARIS. Ànimes perdudes.
- 2014 65. VANESSA PALACIOS. Mirades.
66. DAVID PASTOR. Vermell 24.
67. RUBÉN FRESNEDA. Alfannumèrics
68. TINO PLA. Nus
- 2015 69. ART JOVE ALCOIÀ. Generació XXI (Homenatge a Ovidi).
70. Ma LLUÏSA PÉREZ I DÍDAC BARQUERO. Mirades.
71. DORI CANTÓ. La bellesa i la vellesa.
72. NEUS BOU. Construcció de la identitat.
73. EDUARD CORBÍ. L'espai del silenci.
- 2016 74. VERÓNICA LORENZO. L'altra mirada.
75. L'OVIDIPOPULAR. 20 Aniversari. Antoni Miró.
76. XIMO CANET. Els colors de les paraules.
77. XAVIER MOLLÀ. Ètèria.
78. CARTELLS TRACTAT D'ALMISRÀ. Col·lectiva.
79. PAU SELLEÉS ALÓS. Idea de paisatge.
- 2017 80. A. MONER/S. CARRATALÀ. Els cossos agredits.
81. JORDI VILA. Extracció.
82. JUANÍ RUIZ. Instants.
83. RODOLFO TORRES. Un home que fa en el Sud.
84. METÀFORA. Encenalls de Poesia Visual.
- 2018 85. LLUÏSA FUSTER. Trajectòria artística.
86. PETER BURKE. Un món únic.
87. MAURE PASTOR. Construccions humanes.
88. MIQUEL NAVARRO. Dibuxos.
89. LLIBRES OBJECTE. Eines d'Art.
- 2019 90. INTANGIBLES. Col·lectiva.
91. INVISIBLES. Grup Matèrics.
92. EDUARDO MIER. Mareja negra.
93. MARIA PENALVA. Brujas & Furias.
94. ISABEL JOVER. Oblidades per la Història.
- 2020 95. OVIDI MONTLLOR. Perquè vull.
96. SHUZO AZUCHI GULLIVER. Jo també sóc quàntic.
97. COL·LECTIU URUGUAI. Estenedors/Tendales.
- 2021 98. MARIA JOSEP ZANON. Anatomia d'un lloc.
99. HETERODÒXIA. Col·lectiva.
100. SOM ARTISTES. Elena Navarro.
101. RAQUEL PUERTA VARÓ. Percepcions.
102. SUSANNA ALEMANY. Bucle atemporal.
- 2022 103. L'INSOLIT. Col·lectiva.
104. XAVI VAQUER. Fils de sang.
105. ALBA MIRÓ. Nus i Nucs.
106. (NO) ÉS FÀCIL PARLAR DE GÈNERE. Col·lectiva.
107. JOSEP MARIA GORT. Cosmogonia.
- 2023 108. JOAN CASTEJÓN. Dibuxos.
109. ARDEVINEZ. Fusta i color.
110. ELENA MOLINA. Altres móns, altres mirades.
111. GLORIA SEGURA. Amagades.
112. ANTONI MIRÓ. Pintura Musicada.
- 2024 113. JORDI VILA. Imaginar la llum.
114. VICENTE GASCÓN. Suggestiments.
115. SERNA RAMOS. Sempre.
116. SANTI TENA. Aforismes de Joan Fuster.
117. J.A. ÀLCANTARA. Una Mirada crítica.
- 2025 118. FERRAN COSTA / MANEL COSTA. De costa a costa.
119. PRIMAVERA MUSICAL. La música valenciana reviscola.
120. DAVID PASTOR. Vull mil paraules.
121. JORDI RAÛL VERDÚ. Una vida entre contes.



HOMENATGE

Cours et frescos



GENERALITAT
VALENCIANA